

Lisa 3. Saaremaa ja Hiiumaa külustusvalade väärtuste eksponeerimise kaardistamine ja laekunud ettepanekud

RMK külustusobjektide väärtuste olemasolu, väärtuste eksponeerimise hetkeolukorra kaardistatud teave on sisendiks edasiste teavitamisalaste plaanide tegemisel ja edasiste arengusuundade määramisel. Eesmärgiks on, et objektidel oleks esitatud koha eripära arvestades kõige asjakohasem teave, vältides infoga üle küllastumist, samas tagades kaitseväärtuste säilimine ja kvaliteetne tutvustamine.

Kaardistatud on üldteemadena, millist teavet olemasolevate väärtuste kohta külustusobjektidel, RMK kodulehel või muudel RMK teabekandjatel hetkel jagatakse, millised väärtused on objektidel, aga neid hetkel ei tutvustata ja potentsiaalsed arengusuunad, millist teavet planeeritakse kajastada kava perioodil.

Ettepanekute ja potentsiaalsete arengusuundade lahtis on toodud Keskkonnaameti poolne sisend. Ettepanekutena oli oodatud nii looduskaitse eripära arvestades tutvustamise alane sisend kui ka sisend kaitseväärtuste säilimise tagamiseks (nt. mõnda kaitseväärtust on mõistlik tutvustada mujal, kui sama väärtust tutvustatakse kahel lähedikkul paiknevalt objektidel, kaitseväärtuse tutvustamine võib kahjustada kaitseväärtuse säilimist, täiendava teabe jagamine kaitseväärtuse säilimiseks võib osutada kriitiliseks jms).

	väärtus on olemas, kuid ei ole kajastatud
	väärtus on kajastatud
	väärtus plaanitakse kajastada kava perioodil

Saaremaa puhkeala

Külastusobjekt	Prioriteetus	Prioriteetuse hinnangu seletus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Kaitseala, vöönd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitsealised väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (objekti asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Pargid	Ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
Kaali puhkekoht	1	1. rahvusvaheline ja üle-eestiline tähtsus - väga hea ligipääsetavus, hästi vaadeldav meteoriidkraater, kasutatakse Saaremaa külastavate rahvusvaheliste ja kohalike gruppide tõmbenumbriks; 2. geoloogiliste-, muinsuskaitsealiste, looduskaitsealiste väärtuste eksponeerimine ja säilitamine; 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodusõppeprogrammide läbivõtmiseks; 4. teaduslik väärtus- geoloogia, meteoriiitika, arheoloogia.	RMK	Kaali MKA, Kaali skv	Kaali kindlustatud asula ja ohverdamiskoht (reg nr 12602), rauasulatuskoht (reg nr 12603), Pühajärv	kaitseala tahvil		objekti tahvil			kaitseala-, objektitahvil/ alal on ka Saarte Geopargi infotahvel	"Kaali järv, Pühajärv"	puhkeala tahvil		Vajalik kaitseala tutvustava infostendil oleva kaardi uuendamine, Kaitse-eeskirja uuendati 2017 (Piiride muudatused), stend varasem. KeA ei paku õppeprogramme. Kas RMK?
Keskranna puhkekoht	1	1. looduskaitsealised väärtused - tutvustab looduskaitsealisi väärtusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ja üle-eestiliselt tuntud rannapuhkuse ala	RMK	Järve luidete MKA, Järve luidete skv		kaitseala tahvil						mere ääres	puhkeala tahvil		
Taimeaia puhkekoht	1	1. looduskaitsealised väärtused - tutvustab looduskaitsealisi väärtusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ja üle-eestiliselt tuntud rannapuhkuse ala	RMK	Järve luidete MKA, Järve luidete skv		kaitseala tahvil						mere ääres	puhkeala tahvil		
Järve puhkekoht	1	1. looduskaitsealised väärtused - tutvustab looduskaitsealisi väärtusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ja üle-eestiliselt tuntud rannapuhkuse ala	RMK	Järve luidete MKA, Järve luidete skv		kaitseala tahvil						mere ääres	puhkeala tahvil		
Tuhkana telkimisala	1	1. üle-eestiline tähtsus - rannapuhkuse ala	RMK									mere ääres	puhkeala tahvil		
Tuhkana puhkekoht	2	1. üle-eestiline tähtsus virgestusalana; 2. puhkamisvõimalus Tuhkana telkimisala külastajale, seeneleisele-marjulisele, peatuskoht enne liivaranda	RMK, eramaa						objekti tahvil			järve ääres	puhkeala tahvil		
Loode tammiku õpperada	2	1. looduskaitsealised väärtused - tutvustab looduskaitsealisi väärtusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ja virgestusala	RMK	Loode tammik		kaitseala tahvil	kaitseala tahvil	kaitseala tahvil	rajatahvil				rajainfo objekti tahvil	puisniidu taastamine	Prioriteet nr 1. Tahvlite uued materjalid edastatud KeA poolt 2017 sügisel, siiani töös. Püsinud ei ole pargiga seotud. Kõrge loodusharidusliku tähtsusega!!
Loodenina linnuvaatlustorn	2	1. oluline linnuvaatluskoht	RMK	Loodenina (6 km) rand		kaitseala tahvil	kaitseala tahvil	kaitseala tahvil				mere ääres	kaitseala tahvil		Prioriteet nr 1. Tahvlite uued materjalid edastatud KeA poolt 2017 sügisel, siiani töös. Kõrge loodusharidusliku tähtsusega! Torni võiks paigaldada piirkonnas enamlevinud linnuliikide "määraja". Looduskaitsealised väärtused (rannaniidud, linnustik).
Triigi telkimisala	1	1. üle-eestiline tähtsus - rannapuhkuse ala	RMK	Väinamere hoiuala (Saare)		x						mere ääres	objekti info teeristis		Kajastada väriselupaiku ja Väinamere HA; prioriteet pigem nr 2
Ninanuki metsaonn	2	1. piirkondlik tähtsus - ranna- ja metsapuhkuse lisaväärtus õõbimisvõimalusena	RMK	Väinamere hoiuala (Saare)		x	x					mere ääres	objekti info teeristis		Kajastada väriselupaiku ja Väinamere HA; prioriteet pigem nr 2
Veere telkimisala	2	1. üle-eestiline tähtsus - rannapuhkuse ala	RMK	Teesu LKA, Teesu skv		on töös	on töös			on töös	on töös	mere ääres	puhkeala tahvil		Infostendi materjalid edastatud KeA-st 2.märts 2018, tahvel töös.
Veere vaateplatvorm	3	1. hariduslikult oluline, vaadeldav püstitaimestikuta jääaegne rannamoodustis (Viidumäe astangu avatud variant) 2. geoloogiliselt oluline	RMK					x			x		puhkeala tahvil		Prioriteet pigem 2, vajab paremat ning silmapaistvamat viidastust. Objekt asub mere ääres. Piimeb Tagamõisa HA-ga, mida võiks infostendil kajastada.
Koigi matkarada	1	1. piirkondlikult väga oluline soomassiivi tutvustav rada, 2. looduskaitsealised ja loodushariduslik tähtsus - tutvustab erinevaid sootüüpe, taimestikku, ajalugu ja looduskaitsealisi väärtusi; 3. oluline korilus- ja virgestusala	RMK, eramaa	Koigi MKA, Koigi pv, Raba skv		õpperaja-, puhkeala- ja kaitseala tahvil	raja-, kaitseala tahvil	rajatahvil	rajatahvil	rajatahvil	rajatahvil	Koigi rabas, ümber Pikkjärve	alg/lõpppunktis, õpperaja-, puhkeala- ja kaitseala tahvil		Uuendamist vajab vana lennuväljaplaadidest matkaraja lõik (hetkel Y-kujuliselt uuendatud); lennuvälja plaadid ning vanad rehvid teisaldada. Laudtee ja platvormi/vaateetorni taastamine Ümmarguse järve ääres. Tagavere poole sissepääsu juurde lisada piktogramm (mootorsõidukiga sõitmise keeld, telkimise ja lõkke tegemise keeld, ujuvvahendiga sõitmise keeld). Juurdepääsu tee parklani rekonstrueerida. Parkimist reguleeriva infotahvi paigaldamine.
Vieristi puhkekoht	3	1. looduskaitsealised väärtused - tutvustab looduskaitsealisi väärtusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik, lisandväärtus Vieristi matkarajale	RMK	Vieristi LKA, Valdesheimi skv, Jõesoo skv		objekti tahvil		x	x		Saarte Geopargi tahvel	rannaastangul, all allikasoo	objekti tahvil		Astangust allaviiva trepi rekonstrueerimine ja platvormi uuendamine. Kaitseala tutvustava infotahvi koostamine ja paigaldamine koos kaardiga (NB! Liikumispüüranguga alad). Kaitse-eeskirja kinnitamine planeeritud 2019.a jooksul. Teeäärne viit nähtavamaks (kõrgemaks). Mootorsõidukite (krossikatega) sõitmise keelumärgid (piktogramm) kaitseala põhjapoolsesse ossa kajäär servale. Mõelda parkimistasku rajamist (ekskursioonibusseid).

Vieristi matkarada	3	1. piirkondlikult oluline pärandkultuuri ja looduv�artusi tutvustav rada, 2. lisandv�artusi tutvustav rada, 2. lisandv�artusi tutvustav rada, 2. lisandv�artusi tutvustav rada	RMK	Vieristi LKA, Koltse pv	Kõrgema v�luallikas	x		x	x		x	raja läheduses Koltse järv	objekti tahvil	Kaitseala tutvustava infotahvli koostamine ja paigaldamine koos kaardiga (NB! Liikumispiiranguga alal). Kaitse-eeskirja kinnitamine planeeritud 2019.a jooksul. Parkimistasku rajamine.	
Sopi metsaonn	2	1. pärandkultuuriline tähtsus - Saaremaa esimene teadaolev metsavahikoht 2. metsapuhkuse lisav�artus ��bimisv�imlusena	RMK					endine metsavahikoht	x				puhkeala tahvil		
Kalasma telkimisala	3	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse v�artusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ja tuntud rannapuhkuse ala	RMK	Koorun�mme LKA, Merise-Abula skv		x						Saarte Geopargi tahvil	puhkeala tahvil, ala läbib Abula-Kalasma matkarada	Vajalik kaitseala tutvustava infotahvli koostamine ja paigaldamine. Objektidele viiva tee rekonstrueerimine. Kaitse-eeskirja jõustumine 2019.a jooksul.	
Abula telkimisala	3	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse v�artusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ja tuntud rannapuhkuse ala	RMK	Koorun�mme LKA, Merise-Abula skv		x							puhkeala tahvil, ala läbib Abula-Kalasma matkarada	Vajalik kaitseala tutvustava infotahvli koostamine ja paigaldamine. Objektidele viiva tee rekonstrueerimine. Kaitse-eeskirja jõustumine 2019.a jooksul.	
Karj�ari telkimisala	3	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse v�artusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ja tuntud rannapuhkuse ala	RMK	Koorun�mme LKA, Merise-Abula skv		x							puhkeala tahvil, ala läbib Abula-Kalasma matkarada	Vajalik kaitseala tutvustava infotahvli koostamine ja paigaldamine. Objektidele viiva tee rekonstrueerimine. Kaitse-eeskirja jõustumine 2019.a jooksul.	
Abula matkarada	3	1. loodushariduslik v�artus, lisandv�artus Kalasma-, Abula-, ja Karj�ari telkimisalaaladele	RMK	Koorun�mme LKA, Merise-Abula skv		x	x	x	x			raja �eres Saarte Geopargi tahvel ja Abula pank	puhkeala tahvil	Vajalik kaitseala tutvustava infotahvli koostamine ja paigaldamine. Objektidele viiva tee rekonstrueerimine. Kaitse-eeskirja jõustumine 2019.a jooksul.	
Soela telkimisala	2	1. �le- eestiline tähtsus - rannapuhkuse ala	RMK									mere �eres	puhkeala tahvil		
Meiuste telkimisala	2	1. �le- eestiline tähtsus - rannapuhkuse ala	RMK									mere �eres	info suurel tahvil		
Mihkel Ranna dendraarium	2	1. �le eestiline-, pärandkultuuriline- ja teaduslik- ja loodushariduslik tähtsus- kasutatakse loodusõppeprogrammide läbiviimiseks; 2. �ks liigirikkamaid puittaimede kogusid paesel Saaremaal	RMK	M. Ranna dendraarium		x		x						x	Dendraariumit tutvustava infotahvli koostamine ja paigaldamine.
Kalja matkarada	3	1. �le- eestiline tähtsus - väga hea liigip�asetavus, hästi vaadeldav karstiaala 2. geoloogiliste protsesside tutvustamine, eksponeerimine ja säilitamine, 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodusõppeprogrammide läbiviimiseks	RMK					rajatahvli, kurisuuga seotud legendid	rajatahvitel	rajatahvitel	rajatahvli, karstiaala kirjeldus	Kalja jõgi, karstiaala	info õpperaja tahvil		
Konati telkimisala	3	1. piirkondlikult oluline puhkepaik ja virgestusala	RMK									asub Konati tehisej�rve �eres	puhkealal tahvil		
Konati matkarada	4	2. loodushariduslik v�artus, lisandv�artus Konati telkimisalaalale	RMK				x	x		x		rada lõpeb Konati järve �eres	objekti tahvil		
Suure T�lli kerisekivi puhkekoht	4	1. looduskaitse üksikobjekt, 2. loodushariduslik ja pärandkultuuriline v�artus	RMK	Suur-T�lli kerisekivi, Raka kivi pv		objekti tahvil		x						Vajalik infotahvli uuendamine. Prioriteetsus pigem 3.	
Laugu metsavahimaja	3	1. �le-eestiline tähtsus - metsapuhkuse lisav�artus ööbimisvõimlusena, 2. pärandkultuuriline ja metsanduslik v�artus- metsanduse ajalugu ja erivanuselised puistud	RMK					majas näitus metsanduse ajaloo	x				puhkeala tahvil		
Raketi telkimisala (Dejevo puhkekoht)	4	1. piirkondlikult oluline spordi- ja virgestusala; 2. potentsiaalne ala �irituste läbiviimiseks	RMK					x					puhkeala tahvil	Prioriteetsus peaks olema kõrgem; sealt saab alguse discolfi rada, suusateed.	
Jahimehe puhkekoht	3	1. hariduslik v�artus- oluline puhkekoht jahinduse eesmärgi, - eetika tutvustamisel, 2. lisav�artus jahitide korraldamisel	RMK				x	x	x	x			puhkeala tahvil	Kus asub?	
Mändjala loodusmaja	3	1. �le-eestiline tähtsus - ranna- ja metsapuhkuse lisav�artus ööbimisvõimlusena, 2. metsanduslik- ja looduskaitse v�artus-ekspositsioonid, puidun�idiste kogu, seotud Järve MKA objektidega	RMK					majas näitus kaitsealustest taimedest, puude näidised	x	x		mere �eres	puhkeala tahvil		
Laidevahe vaateplatvorm	4	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse v�artusi; 2. piirkondlikult oluline linnuvaatluskoht, 3. liigip�asmatu, seadustamata vaateplatvorm	RMK	Laidevahe LKA, Sandla skv		x	x					mere �eres	x	Infoks: liigip�as olemasoleva tomini ületab karjatatavaid alasid. Võimalusel korradada ning mõelda matkaraja rajamist tomini, lisaks viidastus ning parkimistasku rajamine. Infotahvli koostamine ja paigaldamine.	

Objektide kirjeldused ja täpne paiknemine on leitavad: <https://www.loodusegakoos.ee/kuhuminna/puhkealad/saaremaa-puhkeala>

Keskkonnaameti ettepanekud:	Prioriteet KKKst või hinnanguline	Märkused
Küdemaa kurisoo infotahvel, objekti korrastamine	2	2017 a eelarve planeerimise 2018.a oli RMK poolt välja pakutud infostendi koostamine ja paigaldamine. Jäi ootele, kuna eeskiri kinnitamata. Samas vajalik ka võsast puhastamine ning trepi taastamine. KKK näeb ette infotahvli paigaldamist.
Lindmetsa LKA matkarada, infotahvel	3	Lindmetsa KKK näeb matkaraja taastamist 2020.aastal. KKK-s prioriteet nr 3, kuid võiks olla pigem 2.
Liiva-Putla LKA puhkekoht	3	Oluline seenekaitseala ning külstatav piirkond. Varasemalt seal puhkekoht olnud. Allal mitmeid kaitsealuseid seeneliike - vajaks teadlikuse tõstmist korrajate hulgas. Prioriteet hinnanguliselt 3.
Väikse väina HA infotahvel	2	KKK on näinud ette 2 infotahvli paigaldamist riigimaale 2015.a. Väinatammi Saaremaa poolses otsas olev parkla ja Orissaares Illiklaial olevad infotahvliid asuksid riigimaal ja nende eest vastutaks RMK. Hetkel stende pole.
Tagamõisa LKA infotahvel+puhkekoht	2	Tagamõisa HA ja Tagamõisa puisniidu KKK-s: Tagamõisa puisniidu infotahvli uuendamine (2013 .a) ja Puisniidu piknikuplatsi korrastamine (2012. a)
Tagamõisa HA linnuvaatlusplatvorm Undva nina (tulevikus Vilsandi RP) + infotahvel	2	Undva Ninasse vaateplatvormi rajamine. Väga oluline linnuvaatlus koht nii välis- kui kohalike turistide hulgas. Tagamõisa HA ja Tagamõisa puisniidu KKK-s: Undva ninal oleva laguneva piirivalvehoone renoveerimine linnuvaatluskohaks ja infotahvli paigaldamine (2012. a)
Vilsandi RP (Ameerika metsa õpperada)	2	Vilsandi KKK ühe tegevusena kajastatud: Ajalooliste metsanduslike püsikatsealade (Ameerikamets, Kuusnõmme mõisa parkmets) maastikus tähistamine. Jääd Käkisilma telkimisalale viiva tee äärde. Vajalik nii infotahvel, rajatähistus kui ka parkimistasku rajamine (laiendamine). Prioriteet hinnanguliselt 2.
Sääre looduskaitseala	1	Väga külstatav piirkond ning vajaks kindlasti looduskaitseala väärtuste ja kaitsekorra tutvustamist (lohesurfi keeld lindude pesitsusperioodil). Lisaks Sääre LKA-le on seal ka Kura kurgu HA, Vesitükima HA, mida infotahvli tutvustada. Prioriteet hinnanguline.
Vilsandi RP (Papissaare, Atla, Kiirassaare sadamad)	2	Infostendide paigaldamine koostöös KOV või külaseltsiga sadamatesse. Prioriteet hinnanguline.
Odalätsi MKA	3	KKK-s: Kihelkonna maalinna taristu rajamine ja Kihelkonna maalinna infotahvli rajamine parklasse (2018).

Vilsandi rahvuspark

Külastusobjekt	Prioriteetsus	Prioriteetsuse hinnangu seletus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Kaitseala , vöönd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitse väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (objekti asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Pargid	Ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
Harilaiu puhkekoht	1	1. üle- eestilise ja rahvusvaheline tähtsus - paikneb lindude Ida-Atlandi rändeteel, hea ligipääsetavus 2. atraktiivne ala nii aktiivse kui passiivse rannapuhkuse harrastajatele ja loodusväärtuste hindajatele 3. looduskaitse väärtuste eksponeerimine ja säilitamine, 4. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodusõppeprogrammide läbiviimiseks	RMK	Vilsandi RP, Harilaiu skv		rahvusparki infotahvil, trükkis külastuskeskuses	x	x			Saarte-Geopargi tahvil, elupaikade taastamise tahvil	mere lähedal	asub matkaraja alguses, info puhkeala ja rahvusparki tahvil		Rahvusparki tutvustavad uued infostendid töös. Materjalid Keskonnaameti poolt edastatud 2017 a. sügisel. Vajalik juurde panna 2 varikatusega pinklauda, kinnine paviljon taastada. Telkimiskoha (lökkealustega) loomine esimesse parklasse? Arutelu koht. Sissesõidu keelumärk uuendada mootorsõiduki sõidu keelumärgiga. KKI-st küsida sisend rikkumiste arvu muutuste kohta pärast keti eemaldamist; vajadusel kaaluda keti tagasi paigaldamist.
Harilaiu matkarada	2	1. üle- eestilise ja rahvusvaheline tähtsus - kulgeb lindude rändeteel, rannikul toimuvad jätkuvalt geoloogilised protsessid, hea ligipääsetavus, Klipsaare (tuletorn) päevamärk, 2. looduskaitse väärtuste eksponeerimine ja säilitamine, kirjuhakk, randogaputk, kõre jne 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodusõppeprogrammide läbiviimiseks	RMK	Vilsandi RP, Harilaiu skv, Klipsaare skv		x	x	x		x		mere ääres	info puhkeala- ja rahvusparki tahvil		Prioriteet nr 1. Infotahvlite paigaldamine matkarajale. Väga kõrge prioriteetsus!
Harilaiu telkimisala	2	1. üle- eestilise ja rahvusvaheline tähtsus - paikneb Harilaiu poolsaarel Laialepa lahe ääres . Puude Harilaiu matkarajaga, 2. looduskaitse väärtuste eksponeerimine ja säilitamine 3. loodushariduslik tähtsus - rannikul toimuvad geoloogilised protsessid, kasutatakse loodusõppeprogrammide läbiviimiseks	RMK	Vilsandi RP, Harilaiu skv		x	x			x		Laialepa lahe ääres, poolsaarel	info puhkeala- ja rahvusparki tahvil		Kaitseala tutvustava stendi paigaldamine (hetkel puudub). Rõhutada ujuvvhendiga sõitmise keeldu. Juurde paigaldada vähemalt 1 lõkkealus ja pinklaud. Väga külastatav ning populaarne telkimiskoht. Prioriteetsus nr 1.
Vikati teabetuba	1	1. mehitamata avalik teabetuba Vilsandi saarel, loodusväärtuste tutvustamine. 2. Tähtis vahepeatus Käkisilma -Vilsandi matkaraja kasutajatele, kes paadist maha jäänud, õõbimisvõimalus ka merehädalistele.	RMK	Vilsandi RP, Vilsandi pv		rahvusparki infotahvil, trükkis teabetoas	x					mere ääres	puhkeala tahvil		Rahvusparki tutvustavad uued infostendid töös. Materjalid Keskonnaameti poolt edastatud 2017 a. sügisel.
Vikati lõkkekoht	2	1. üle eestilise tähtsus, 2. peatuskoht paadiga Vilsandi saarelt lahkujale /saabujale	RMK	Vilsandi RP, Vilsandi pv								mere ääres	objekti- ja puhkeala tahvil		Rahvusparki tutvustavad uued infostendid töös. Materjalid Keskonnaameti poolt edastatud 2017 a. sügisel.
Käkisilma telkimisala	3	1. üle- eestilise ja rahvusvaheline tähtsus. Oluline peatuskoht hiljapealejäänud "mererada mööda" Vilsandile suundujale või sealt lahkujale. 2. Potentsiaalne linnuvaatluskoht (linnuvaatlustorn)Ida - Atlandi rändeteel olevate rändeparvede, kui ka kohal pesitsejate jälgimiseks.	RMK	Vilsandi RP, Vilsandi pv		rahvusparki infotahvil, trükkis külastuskeskuses	x					mere ääres	asub matkaraja alguses, info rahvusparki tahvil		Rahvusparki tutvustavad uued infostendid töös. Materjalid Keskonnaameti poolt edastatud 2017 a. sügisel. Prioriteet kõrgemaks - kindlasti 2. Taastada linnuvaatlustorn, paviljon, 1 lõkkealus juurde. Poolsaarele viiva tee rekonstrueerimine riigimaadel.
Käkisilma-Vilsandi matkarada	3	1. üle- eestilise ja rahvusvaheline tähtsus. Ekstreemne, ülimalt rekreatiivne, suvisel perioodil kasutatav üle laidude ja läbi madala rannikumere kulgev rada. Ületab Vilsandi tuissoone - Papissaare-Vilsandi laevaliini kanali. 2. Puhkekoht on oluline peatuskoht Vilsandilt lahkujale või saabujale	RMK	Vilsandi RP, Vilsandi pv, Kuusnõmme skv, Läänemere akvatoorium pv		Käkisilma telkimisalal	x					läbib rannikumerd,	algab telkimisalalt, info puhkeala ja rahvusparki tahvil		
Väike-Vilsandi puhkekoht	3	1. üle eestilise tähtsus. 2. peatuskoht jalgsi Vilsandi saarelt lahkujale/saabujale	RMK	Vilsandi RP, Vilsandi pv, Läänemere akvatoorium pv		objekt infotahvil							objektitahvil		Vajalik varjualusega pinklaud.
Kulpri telkimisala	2	1. üle- eestilise ja rahvusvaheline tähtsus. Paikneb Vilsandi saare liivases rannalõukas, 2. oluline kohaliku kogukonna jaanituleplats, jalgsi ja meritsi matkajate peatuskoht, 3. loodushariduslik väärtus -puude Vilsandi matkarajaga	RMK, eramaa	Vilsandi RP, Vilsandi pv			x	x	x		x	mere ääres,	telkimisala läbib Vilsandi matkarada, info tahvil		
Vilsandi matkarada	1	1. üle- eestilise ja rahvusvaheline tähtsus - kulgeb Vilsandi saarel ja Vesiloo saarel 2. looduskaitse väärtuste eksponeerimine ja säilitamine 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodusõppeprogrammide läbiviimiseks ; vaatetorn: 1. üle-eestilise ja rahvusvaheline tähtsus - asub Vilsandi saarel 2. looduskaitse väärtuste eksponeerimine ja säilitamine 3. loodushariduslik tähtsus - võimalik kasutada loodusõppeprogrammide läbiviimisel	RMK, eramaa	Vilsandi RP, Vilsandi pv, Vana Paagi skv		objekt infotahvil, trükkis külastuskeskuses	info rajatahvlitel	info rajatahvlitel	info rajatahvlitel		info rajatahvlitel	saarel, osaliselt mere ääres	algab Vilsandi vaatetorni alt, info kajastub rajatahvil		Matkaraja infotahvlite uuendamine hädavajalik.
Vilsandi vaatetorn	1	1. üle-eestilise ja rahvusvaheline tähtsus - paikneb Vilsandi matkarajal 2. looduskaitse väärtuste vaatamine 3. loodushariduslik tähtsus - silmaringi avardamiseks	RMK	Vilsandi RP, Vilsandi pv			info rajatahvil					saarel	puhkeala tahvil		Ehk sobib selline sõnastus paremini: Vaate avanemine ümbruskonna maastikule, mitte silmaringi avardamine.

Elda telkimisala	2	1. looduskaitsealine tähtsus - tutvustab kaitsealuseid liike ja kooslusi, geoloogiat. Kuuldekaugusel Innarahul (reservaat) asub hülgekaameraga varustatud hülgelesia 2. lisaväärtus - telkimisvõimalus väga kaugel aktiivsest inimasustusest	RMK	Vilsandi RP, Atla pv		rahvusparki infotahvil, trükis külastuskeskuses	x	x		x	info Saarte-Geopargi tahvil	mere ääres	objekti-, puhkeala-, rahvusparki infotahvil	Rahvusparki tutvustavad uued infostendid töös. Materjalid Keskonnaameti poolt edastatud 2017 a. sügisel. Geopargi infostend lubada paigaldada RMK telkimisalale RP infostendi kõrvale; kaaluda Soeginina matkaraja rajamist ning vaatetorni rajamist poolsaare tippu. Väga oluline ning suurepärase hülgevaatluskoht, samuti merelinnud, merikotkas.
Rauna vaatetorn ja puhkekoht (Viidumäe looduskaitseala)	2	1. looduskaitsealine tähtsus- kaitsealuste linnuliikide seire läbiviimiseks, 2. kõrgeim (85 m ümp) avalikkusele avatud vaatekoht Saaremaal.	RMK	Viidumäe LKA, Audaku pv		kaitseala tahvil	x	x	x		x		Puhkeala-, kaitseala tahvil	Prioriteet kindlasti nr 1 - Saaremaa külastatavamaid vaatetorne. Paremini viidastada pääs torni juurde, sh ka keskuse poolt tulles (võiks olla ka inglise keeles - väliturist ei leia tihti üles). Kaaluda DC rajamist parkla serva (praegu käiakse palju metsa all) või nähtavam suunamine keskuse juurde. Talvisel perioodil hoida parkla ka lumest vabana. Tornil on ka loodushariduslik tähtsus. Võimalusel mõelda ka fototahvile või Lääne-Saaremaa kaardi paigaldamisele torni tippu ehk kus suunas miski maamärk asub (nt Vilsandi tuletorn, Kihelkonna kirik, Nasva ja Salme tuugenid jms)
Viidumäe puhkekoht (Viidumäe looduskaitseala)	2	1. loodushariduslik ja looduskaitsealine tähtsus, kasutatakse loodushariduslike programmide läbiviimiseks 2. oluline sõlmpunkt Allikasoo-, Viidumäe- ja Audaku õpperadade lähel.	RKAS	Viidumäe LKA, Audaku pv		kaitseala tahvil							info kaitseala ja puhkeala tahvil	Olemasolevad pinklaud asendada varikatusega pinklaudadega; DC tähistamine paremini ning nähtavamaks. Püsinäituse viida paigaldamine paremaks, hetkel külastajatele segane. Parkla rekonstrueerimine.
Viidumäe õpperada (Viidumäe looduskaitseala)	3	1. looduskaitsealine, -hariduslik, metsanduslik ja pärandkultuuriline tähtsus - tutvustab 1967 aasta formimurualal kaitsealuseid liike, metsanduslikku pärandkultuuri, kasutatakse loodushariduslike programmide ja sündmuste läbiviimiseks	RMK	Viidumäe LKA, Audaku pv, Surnuamäe skv		kaitseala tahvil		info rajatahvil	info rajatahvil		info rajatahvil		algab Viidumäe puhkekoht, info kajastub rajatahvil	Prioriteed kõrgemaks - 2, platvormi taastamine astangule vaata avardamiseks (mõeldes eelkõige neile, kes kõrge torni otsa ronida ei julge).
Audaku matkarada (Viidumäe looduskaitseala)	3	1. looduskaitsealine, -hariduslik, pärandkultuuriline tähtsus - Lääne-Saaremaa kõrgustikule iseloomulikud kooslused - eri metsatüübid, liigirikas madaloo, taastatud puisniit, kaitsealused liigid, kasutatakse loodushariduslike programmide ja sündmuste läbiviimiseks	RMK, eramaa	Viidumäe LKA, Audaku pv, Suurmäe skv, Atlama skv		kaitseala tahvil		info rajatahvil	info rajatahvil				algab Viidumäe puhkekoht, info kajastub rajatahvil	Prioriteed kõrgemaks - 2; olemasolevate amortiseerunud laudteelõikude uuendamine ja uute rajamine niiskemate kohtade peale. Puisniidul olemasoleva vana infostendi aluse likvideerimine.
Allikasoo õpperada (Viidumäe looduskaitseala)	3	1. looduskaitsealine, -hariduslik, pärandkultuuriline tähtsus - kasutatakse loodushariduslike programmide ja sündmuste läbiviimiseks. Rada kulgeb alla kuni 18m kõrgusest Antsülusjärve astangust, mille jalami mademele on peale jääaega tekkinud lubjarikkad allikasood. Endeem Saaremaa robirohi (<i>Rhinanthus osliensis</i>). 2. lisaväärtus -võimalus tutvuda Viidumäe looduskaitseala keskuses asuva püsiekspositsiooniga.	RMK	Viidumäe LKA, Audaku pv, Surnuamäe skv, Nakimetsa skv		kaitseala tahvil, suurtel rajainfotahvil			info suurtel rajatahvil		info suurtel rajatahvil		algab Viidumäe puhkekoht, info kajastub puhkeala ja kaitseala tahvil	Prioriteed kõrgemaks - 1. Väga populaarne ning ainulaadne matkarada. Allikasoo platvormile paigaldada kaart kulgevast matkarajast.

Hiiumaa puhkeala

Külastusobjekt	Prioriteetsus	Prioriteetsuse hinnangu seletus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Kaitseala , vöönd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitsealised väärtused	Linnustik	Pärand-kultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (objekti asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Pargid	Ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
Tõrvanina telkimisala	1	1. üle-eestilise tähtsusega rannapuhkuse ja virgestusala. 2. lisandväärtus Kärda-Tõrvanina matkarada (Tõrvanina õpperada)	RMK									mere ääres	telkimisalalt algab matkarada, info tahvil		
Kärda-Tõrvanina matkarada	1	1. üle eestilise ja piirkondlik tähtsus metsapuhkuse ja virgestusalana; 2. looduskaitsealised väärtused, tutvustatakse eri elupaiku ja sealset elustikku 3. väga oluline, igapäevases kasutuses olev rada; 4. lisaväärtus Tõrvanina telkimisala	RMK, eramaa	Tareste MKA, Rannametsa skv		Rajatahvilil Vääriselupaik	Info rajatahvilil Tareste laht	militaarobjektid raja ääres	Info rajatahvilil (nõmmemets, soovikumets)			Info rajatahvilil (Tareste laht, Tõrvanina rand)			
Autobaasi lõkkekoht	3	1. piirkondliku tähtsusega pikniku pidamise koht; 2. Kärda-Tõrvanina matkaraja (Kärda õpperaja) osa	RMK									objekt mere ääres	Kärda-Tõrvanina matkaraja ääres, info suurel tahvil		
Kaleste telkimisala	1	1. üle-eestilise tähtsusega rannapuhkuse ja virgestusala. 2. lisandväärtus Kaleste õpperada	RMK	Kõpu LKA, Kaleste pv, Kaleste skv		Telkimisalal objekti infotahvil				x laurikoht		objekt mere ääres	alalt algab õpperada, info telkimisala tahvil		
Kaleste õpperada	2	1. Lisaväärtus Kaleste telkimisalale; 2. loodushariduslik tähtsus - rada tutvustab loodusväärtusi, metsastunud luitelid ja luidetevahelisi nõusid ning metsaelustikku.	RMK, eramaa	Kõpu LKA, Kaleste pv, Kaleste skv		Raja infotahvil		tõrvaajamine rajatahvilil	raja tahvilitel metsatüübid, loomastik	x	rajatahvilitel luitelid, luidetevahelised nõod	tuinuktaimed mere ääres infotahvilil	Juhised suurel tahvil		
Vanajõeoru õpperada	1	1. õpperada: rahvusvahelise-, looduskaitsealised- ja loodusharidusliku tähtsusega- tutvustab looduskaitsealisi väärtusi, õppeprogrammide läbiviimise koht; 2. lisandväärtus: maailmas ainuke Euroopa naaritsa taastatud asurkond, 3. piirkondlikult oluline puhkepaik ja virgestusala; 4. osa planeeritavast matkateest	RMK	Tihu LKA, Vanajõe skv		kaitseala infotahvilil, objekt tahvilil, x Euroopa naaritsa info vaja lisada		x	taimed/loomad/elupaigad õpperaja infotahvilitel	forellijõgi infotahvilil	jõeoru teke infotahvilil	x objekt jõe kallastel	Rajainfo tahvilil, puhkeala tahvilil		kas osa plaanitavast saari ühendavast matkateest?
Vanajõeoru lõkkekoht	1	1. loodusharidusliku tähtsusega-toetab Vanajõeoru õpperaja eesmärki, õppeprogrammide läbiviimise koht; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ja virgestusala; 3. lisaväärtus Vanajõeoru õpperada; 4. osa planeeritavast matkateest	RMK	0		objekti infotahvilil			x		x		objekti infotahvilil		
Sääretirbi telkimisala	1	1. looduskaitsealised tähtsus - tutvustab looduskaitsealisi väärtusi; 2. rahvusvaheliselt oluline puhkepaik, toetab kohalikke suvisi suursündmusi; 3. ala külastust toetava turismiobjekti Sääretirbi raja arendamist raskendab omandi paljusid ja eesmärk karjatatava alana.	RMK	Käina lahe-Kassari MKA, Kassari sääre skv		kaitseala infotahvilil	x	x	x loopealsete taastamine		x	x	Suurel tahvilil info Sääretirbil liikumise võimalusest, puhkeala tahvilil		võimalusel tuleks rõhutada karjatamise olulisust Sääretirbi lookoosluste liigirikkkuse taastamisel ja säilitamisel
Orjaku õpperada	1	1. rahvusvahelise tähtsusega linnuvaatlusalala; 2. invakasutatav puhkepaik ja virgestusala; 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodushariduslike programmide läbiviimiseks; 4. looduskaitsealised tähtsus - tutvustatakse ranniku-, poollooduslike koostusi, lindude rännet, alale iseloomulikke taimestikku ja puud.	RMK	Käina lahe-Kassari MKA, Käina skv, Kassari pv, Tõllukivi pv		kaitseala infotahvilil, objekti infotahvilil	infotahvilid vaateplatvormidel	Rannaniidud, puisniidud, karjatamine infotahvilitel		x Käina lahe kalastik infotahvilil	Käina laht, maastikud infotahvilitel.	x	rajainfo tahvilil, puhkeala tahvilil		kas kaitstava üksikobjekti Tõllukivi infotahvilil on alles ja loetav? (foto järgi on: https://loodusegakoos.ee/kuhuminna/puhkealad/hiiumaa-puhkeala/1323)
Rebastemäe õpperada	1	1. üle-eestilise tähtsusega 2. looduskaitsealised-, loodusharidusliku tähtsusega: tutvustatakse jääajajärgseid rannavalle, loodusväärtusi, pärandkultuuri, viiakse läbi loodusharidusprogramme.	RMK	Kõpu LKA, Rebastemäe skv, Linnaru skv		Suurel infotahvilil		Kaplimäe legend, Linnaru mäe rahvapärismuusika rajatahvilitel	info rajatahvilitel			info rajatahvilitel	info raja suurel tahvilil, puhkeala tahvilil		
Ristna õpperada	2	1. üle eestilise tähtsusega, Ristna külastuskeskuse rada 2. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodushariduslike programmide läbiviimiseks; 3. looduskaitsealised tähtsus - tutvustatakse vana metsa arengut.	RMK			x Suurem osa rajast VEP	x	x Hiiumaa metsade ajalugu, tõrvapõletamine raja tahvilitel	põlismetsa elustik, metsade majandamine rajatahvilitel			lõdud infotahvilil	tiik	rajainfo suurel tahvilil	
Mägipä telkimisala	1	1. üle eestilise ja piirkondlik tähtsus rannapuhkuse ja virgestusalana; 2. ranna- ja metsapuhkuse lisaväärtus ööbimisvõimlusena	RMK	Kõpu LKA, Mägipä skv, Linnaru skv		suurel infotahvilil	x		x	x laurikoht		objekt mere ääres	ala läbib Neljateeristi õpperada, info tahvilil		
Kalurikoja metsaonn	1	1. üle eestilise ja piirkondlik tähtsus objekt rannapuhkuse ja virgestusalal; 2. lisaväärtus Mägipä telkimisala ja Neljateeristi õpperada	RMK	Kõpu LKA, Mägipä skv, Linnaru skv		suurel infotahvilil	x		x	x laurikoht		objekt mere ääres	jääb Neljateeristi õpperajale, info tahvilil		
Neljateeristi õpperada	3	1. üle eestilise tähtsusega 2. looduskaitsealised-, loodusharidusliku tähtsusega: tutvustatakse jääajajärgsel rannaastangul avanevat allikasood, loodusväärtusi, pärandkultuuri, viiakse läbi loodusharidusprogramme; 3. lisandväärtus Mägipä telkimisalale	RMK	Kõpu LKA, Mägipä skv, Mägipä rändrahnu pv		Suurel objekti infotahvilil		legendid rajatahvilitel	metsastatud luitelid raja tahvilitel		rannaastangud jm rajatahvilitel	rada kulgeb osaliselt rannikul	rajainfo suurel tahvilil		
Palli telkimisala	1	1. üle eestilise ja piirkondlik tähtsus rannapuhkuse ja virgestusalana; 2. lisaväärtus omiloloogidele; 3. plaanitava matkatee osa	RMK				objekti infotahvilil			x laurikoht		objekt mere ääres	alalt algab Palli õpperada info objekti, ja raja tahvilil		
Palli linnuvaatlustorn	2	1. üle eestilise ja piirkondlik tähtsusega objekt rannapuhkuse ja virgestusalal; 2. lisaväärtus Palli telkimisala, -õpperada; 3. objekt plaanitava matkateel	RMK				x			x laurikoht		objekt mere ääres	objekti infotahvilil		endine militaarobjekt
Palli õpperada	2	1. Lisaväärtus Palli telkimisalale; 2. loodushariduslik tähtsus - rada tutvustab loodusväärtusi, vee ja metsaelustikku; 3. plaanitava matkatee osa	RMK				x		raja tahvilitel	x laurikoht	raja tahvilitel	taimed rannaliival, infotahvilitel	Raja infotahvilil		
Hirmuste telkimisala	2	1. üle eestilise ja piirkondlik tähtsus rannapuhkuse ja virgestusalana; 2. loodushariduslik lisaväärtus Hirmuste õpperada	RMK	Kõpu LKA, Ohami skv		õpperaja infotahvilil		x		laurikoht		objekt mere ääres	info puhkeala tahvilil, alalt algab Hirmuste õpperada		

Hirmuste õpperada	2	1. Lisaväärtus Hirmuste telkimisalale; 2. loodushariduslik tähtsus - rada tutvustab loodusväärtusi, rannikutaimestikku ja metsaelustikku	RMK	Kõpu LKA, Ohami skv		objekti infotahvil			loomad, taimed, põlis mets vs majandus- mets, metsatüübid rajatahvlitel	lautrikoht	metsastunud vanad luited	rannik, taimed rannaliival rajatahvlitel	rajainfo objekti tahvil, puhkeala tahvil		
Sarve telkimisala	2	1. rahvusvahelise tähtsusega: looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse väärtusi loopealsel rannikul (ainulaadsed lookaasikud); 2. üle-eestiline tähtsus, piirkondlikult oluline puhkepaik ja tuntud rannapuhkuse ala; 3. oluline punkt veel matkajatele; 4. plaanitava matkatee osa	RMK	Sarve MKA, Sarve pv		kaitseala infotahvil	kaitseala infotahvil	x	x loopealsete taastamine	x jäätee alguspunkt	kaitseala tahvil loopealsed	objekt mere ääres	Info puhkeala tahvil		militaarobjekt, kivistised
Luidja telkimisala	2	1. üle eestilise ja piirkondlik tähtsus rannapuhkuse ja virgestusalana; 2. lisandväärtuseks metsanduslik pärandkultuur Luidja lepiku nõol; 3. plaanitava matkatee osa	RMK			sipelgad metsas		Luidja lepik				meri lühikese jalutuskäigu kaugusel	Info puhkeala tahvil		
Säärenina lõkkekoht	2	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse väärtusi, loopealsel rannikul; 2. üle-eestiline tähtsus, piirkondlikult oluline puhkepaik ja tuntud rannapuhkuse ala; 3. oluline punkt veel matkajatele; 4. plaanitava matkatee osa	RMK	Väinamere hoiuala (Hiu)		x	x	x			Meteoriidkraat tri jäljed	objekt mere ääres	Info puhkeala tahvil		militaarobjekt
Leemeti metsamaja	2	1. üle-eestiline tähtsus - metsapuhkuse lisaväärtus ööbimisvõimlusena, oluline virgestusala; 2. pärandkultuuriline ja metsanduslik väärtus- vana metsavahikordon; 3. lisandväärtused Leemeti metsaonn ja matka/suusarada	RMK					endine metsavahikoht	x			tiik	vahetus läheduses Leemeti matkarada, info puhkeala tahvil		
Leemeti metsaonn	2	1. üle-eestiline tähtsus - matkatee peatuskoht; 2. lisaväärtus Leemeti matka/suusarada	RMK						x		x		Leemeti matkaraja algus/lõpp-punktis, info suurel- ja puhkeala tahvil		
Leemeti matkarada	3	1. üle eestilise tähtsus- oluline virgestusala, üks Eesti terviseradadest, talvel suusad; 2. plaanitava matkatee osa	RMK	Tihu LKA, Leemeti skv		x	x kassikaku püsielupaik ?		x rada suures osas majandusmetsas		rada kulgeb vanas luitestikus		talvel kasutuses suusarajana, rajainfo objektitahvil, puhkeala tahvil		kassikakk pesitses teadaolevalt 2006. a, aastail 2010-2013 liiki ei leitud, uuem info puudub, I kat. liik, elupaika loetakse liigile väga oluliseks. Tegemist ei ole püsielupaigaga, sest liigi leiukoht on Tihu LKA-l.
Kallaste panga puhkekoht	3	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse väärtusi ja geoloogilisi väärtusi paeastangul; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik ; 3. pärandkultuuriline väärtus; 4. plaanitava matkatee osa	RMK	Vahtrepa MKA, Kallaste panga skv, Vahtrepa pv		kaitseala infotahvil		legendid	loopealsete taastamine		infotahvel				Hiiumaa suurim (ja sisuliselt ainus) pank
Kõpu suurkivi puhkekoht	3	1. looduskaitse üksikobjekt, 2. loodushariduslik ja pärandkultuuriline väärtus	RMK	Kõpu LKA, Lepistopao skv	ürglooduse objekt	x üksikobjekt, huviinfotahvel		legendid infotahvil							Säilinud on II ilmasõja eelne kaitsealuse loodusobjekti tähis (väike puitpost)
Kapasto metsaonn	3	1. pärandkultuuriline tähtsus - metsavahikoht 2. metsapuhkuse lisaväärtus ööbimisvõimlusena, 3. plaanitava matkatee osa	RMK					endine metsavahikoht	x	x			puhkeala tahvil		
Ninaotsa telkimisala	3	1. üle-eestilise tähtsusega rannapuhkuse ja virgestusala. 2. lisaväärtusena võimalus kasutada ala sündmuste läbiviimisel	RMK				x	x		x	x	objekt mere ääres	puhkeala tahvil		
Metsapere metsaonn	3	1. piirkondliku tähtsusega, 2. pärandkultuuriline tähtsus 3. metsapuhkuse lisaväärtus ööbimisvõimlusena	RMK					endine metsavahikoht	x			tiik	puhkeala tahvil		
Tihu õpperada	3	1. looduskaitse ja loodushariduslik tähtsus - tutvustab looduskaitse väärtusi; 2. oluline matkatee osa, lisaväärtus Tihu metsaonn	RMK	Tihu LKA, Tihu järvede skv		kaitseala infotahvel raja ääres	suurel tahvil	metsade kuivendamise, Tihu jv veetaseme alandamine raja tahvlitel	siirdesoo- ja kõdusoo- metsad rajatahvlitel	x Tihu jv kalastik rajatahvil	Rajatahvlitel	Tihu Suurjärvi, vaateplatvorm	Tihu õpperaja suur infotahvel raja alguses, puhkeala tahvel		
Tihu metsaonn	3	1. piirkondliku tähtsusega, lisaväärtus Tihu õpperajal; 2. metsapuhkuse lisaväärtus ööbimisvõimlusena	RMK	Tihu LKA, Tihu järvede skv									Tihu õpperaja alguses		
Kõrgessaare orhideede õpperada	3	1. looduskaitse ja loodushariduslik tähtsus - tutvustab looduskaitse väärtusi; 2. rahvusvaheliselt ja piirkondlikult oluline orhideede kasvuala	KOV, MNT			kaitseala-, objektiinfotahvil ja rajatahvlitel.							puhkeala kaardil		
Laasimetsa lõkkekoht	3	1. looduskaitse tähtsus, tutvustab looduskaitse väärtusi; 2. piirkondliku tähtsusega jahipikniku pidamise koht; 3. planeeritava matkatee osa	RMK	Leigri LKA, Leigri skv		kaitseala infotahvil				x			puhkeala infotahvil		

Objektide kirjeldused ja täpne paiknemine on leitavad: <https://www.loodusegakoos.ee/kuhuminna/puhkealad/hiiumaa-puhkeala>